

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Соціально-гуманітарний факультет

Кафедра конституційного права та теоретико-правових дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Теорія держави і права»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	D БІЗНЕС, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ПРАВО
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	D8 ПРАВО
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
ФАКУЛЬТЕТ	Соціально-гуманітарний

Робоча програма з навчальної дисципліни «Теорія держави і права» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності D8 «Право» / Укладач М.М. Терещук. Біла Церква: БНАУ, 2025. 23 с.

Розробник: М.М. Терещук, канд. юр. наук, старший викладач

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри конституційного права та теоретико-правових дисциплін (Протокол № 1 від 02.08.2025 р.)

Завідувач кафедри конституційного права та теоретико-правових дисциплін,

професор

Наталія БРОВКО

Гарант ОП, доцент

Інна КОВАЛЬЧУК

Схвалено науково-методичною комісією соціально-гуманітарного факультету (Протокол №1 від 28.08.2025 р.)

Голова науково-методичної комісії,

доцент

Інна КОВАЛЬЧУК

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ	5
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
5. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	8
6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
6.1. Лекції	8
6.2. Практичні заняття	10
6.3. Самостійна робота	11
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	13
8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	14
9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	14
10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	14
11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	16
12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	17

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2025–2026 навчальний рік, на вивчення дисципліни «Теорія держави і права» для денної форми навчання виділено всього 300 академічних годин (10 кредитів ECTS), у т.ч. аудиторних – 134 години (лекції – 74, практичні заняття – 60), самостійна робота студентів – 166 годин.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Кількість кредитів, відповідних ECTS - 10	Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право	Обов'язкова	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – Написання есе	Спеціальність D8 ПРАВО	<i>Рік підготовки:</i>	
Загальна кількість академічних годин – 300		1-й	1-й -2-й
Змістових модулів - 4		<i>Семестр</i>	
		1-й -2-й	1-й -2-й -3й -4й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	<i>Лекції</i>	
		74 год.	22 год.
		<i>Практичні</i>	
		60 год.	24 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		-	-
		<i>Самостійна робота</i>	
166 год.	254 год.		
		Підсумковий контроль: іспит	

Метою вивчення дисципліни «Теорія держави і права» є засвоєння базисних теоретичних положень про державу й право, закономірностей їхнього виникнення й функціонування; з'ясування основних понять, категорій й інститутів, що характеризують організацію й життєдіяльність сучасної держави і права.

2. ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обов'язковий освітній компонент «Теорія держави і права» є базовим для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ВІДПОВІДНО ДО СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ D8 «ПРАВО»

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

ПРН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

ПРН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Теорія держави і права в системі суспільних наук

Тема 1.1. Поняття і система юридичної науки.

Тема 1.2. Загальна теорія держави і права як фундаментальна наука.

Змістовий модуль 2. Теорія держави

Тема 2.1. Походження держави.

Тема 2.2. Поняття, сутність та основні ознаки держави. Функції держави

Тема 2.3. Держава у політичній системі суспільства

Тема 2.4. Форма держави

Тема 2.5. Механізм і апарат держави

Тема 2.6. Типологія держав

Змістовий модуль 3. Права людини і громадянина. Правова система

Тема 3.1. Соціальна правова держава

Тема 3.2. Загальне вчення про демократію

Тема 3.3. Права людини і громадянина

Тема 3.4. Загальне вчення про право

Тема 3.5. Правова система і система права. Система законодавства і систематизація законодавства

Змістовий модуль 4. Норми права. Правореалізація. Юридичні процеси.

Тема 4.1. Норми права у системі соціальних норм

Тема 4.2. Правотворчість

Тема 4.3. Правовий акт. Нормативно-правовий акт.

Тема 4.4. Правовідносини. Юридичні факти

Тема 4.5. Правовий статус особи, народу, держави

Тема 4.6. Реалізація норм права. Правозастосування

Тема 4.7. Тлумачення норм права

Тема 4.8. Правова і правомірна поведінка. Правопорушення. Юридична відповідальність

Тема 4.9. Законність. Правопорядок

Тема 4.10. Правосвідомість. Правова культура

Тема 4.11. Правове регулювання і його механізм

Тема 4.12. Правові системи світу

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теорія держави і права в системі суспільних наук												
Тема 1.1	11	3	2			6	11	1				10
Тема 1.2	11	3	2			6	12	1	1			10
Разом за модуль 1	22	6	4			12	23	2	1			20
Змістовий модуль 2. Теорія держави												
Тема 2.1	11	3	2			6	12	1	1			10
Тема 2.2	11	3	2			6	12	1	1			10
Тема 2.3	11	3	2			6	11		1			10
Тема 2.4	11	3	2			6	12	1	1			10
Тема 2.5	11	3	2			6	12	1	1			10
Тема 2.6	11	3	2			6	12	1	1			10
Разом за модуль 2	66	18	12			36	71	5	6			60
Змістовий модуль 3. Права людини і громадянина. Правова система												
Тема 3.1	11	3	2			6	12	1	1			10
Тема 3.2	11	3	2			6	12	1	1			10
Тема 3.3	11	3	2			6	11		1			10
Тема 3.4	11	3	2			6	12	1	1			10
Тема 3.5	11	3	2			6	12	1	1			10
Разом за модуль 3	55	15	10			30	59	4	5			50
Змістовий модуль 4. Норми права. Правореалізація. Юридичні процеси												
Тема 4.1	14	3	3			6	12	1	1			10
Тема 4.2	13	3	3			6	12	1	1			10
Тема 4.3	14	3	3			6	12	1	1			10

Тема 4.4	14	3	3			6	12	1	1			10
Тема 4.5	14	3	3			8	12	1	1			10
Тема 4.6	14	3	3			8	12	1	1			10
Тема 4.7	14	3	3			8	12	1	1			10
Тема 4.8	14	3	3			8	12	1	1			10
Тема 4.9	14	3	3			8	13	1	1			11
Тема 4.10	14	3	3			8	13	1	1			11
Тема 4.11	13	3	2			8	13	1	1			11
Тема 4.12	12	2	2			8	12		1			11
Разом за модуль 4	157	35	3 4			88	147	11	12			124
Усього	300	74	6			166	300	24	20			254

7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

7.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Теорія держави і права в системі суспільних наук	
1.1. Поняття і система юридичної науки Загальнотеоретичні юридичні науки. Базові галузеві і міжгалузеві юридичні науки. Спеціальні юридичні науки. Міжнародно-правові юридичні науки. Місце юридичної науки в системі суспільних наук.	3
1.2. Загальна теорія держави і права як фундаментальна наука. Функції загальної теорії держави і права як науки. Зміст онтологічної (пізнавальної), евристичної (винахідної), прогностичної, виховної, методологічної, ідеологічної та практично-прикладної функцій держави і права. Склад теорії держави та права. Методологія державно-правових явищ. Теорія держави і права як фундаментальна, базова, загальна, методологічна наука. Методи пізнання загальної теорії держави та права.	3
Змістовий модуль 2. Теорія держави	
2.1. Походження держави. Теорія еліт. Теорія "держави загального благоденства". Теорія конвергенції. Космічна теорія виникнення держави.	3
2.2. Поняття, сутність та основні ознаки держави. Функції держави Значення поняття держави в юриспруденції (історичний генезис розуміння поняття держави). Розмаїття поглядів на визначення держави. Поняття держави в широкому та вузькому розумінні. Держава в юридичному, соціологічному, біологічному та нормативному аспектах. Визначення сутності держави — класовий та загальносоціальний підходи.	3
2.3. Держава у політичній системі суспільства Співвідношення політичної та державної влади. Механізм політичної влади та опозиції. Місце і роль держави у політичній системі та здійснення державної влади. Об'єднання громадян у політичній системі суспільства: поняття, види та засади їхньої діяльності. Поняття громадської організації та її види. Загальна	3

характеристика політичних партій, види та функції політичних партій.	
<p>2.4. Форма держави</p> <p>Унітарні держави з автономним утворенням. Республіка та монархія як форма державного правління: їхня сутність та сучасні різновиди. Форми міждержавних утворень (імперія, конфедерація, співдружність, співтовариство, регіональні, економічні, політичні, військові та інші союзи) їхня відмінність від унітарної та федеративної держави. Розвиток категорії "форми держави" в політично-правовій думці.</p>	3
<p>2.5. Механізм і апарат держави</p> <p>Система державних органів України. Глава держави. Органи законодавчої, виконавчої та судової влади. Контрольно-наглядові органи. Механізм держави та місцеве самоврядування.</p>	3
<p>2.6. Типологія держав</p> <p>Формаційний та цивілізаційний підходи до типології держави. Поняття формаційного підходу до типології держави. Суспільно-економічна формація.</p>	3
Змістовий модуль 3. Права людини і громадянина. Правова система	
<p>3.1. Соціальна правова держава</p> <p>Особливість принципу верховенства права у правовій державі. Сутність і мета розподілу влади. Значимість взаємної відповідальності людини і держави, регулювання суспільних відносин на основі загально-дозвільних принципів, юридична захищеність особи, високо значиме становище у суспільному житті судових органів. Висока правова культура громадян, наявність у них юридичних знань. Межі правового впливу держави на суспільне життя. Конституційні основи та головні напрямки будівництва правової держави в Україні.</p>	3
<p>3.2. Загальне вчення про демократію</p> <p>Демократія і самоврядування. Демократія як загальнолюдська цінність.</p>	3
<p>3.3. Права людини і громадянина</p> <p>Основні права людини. Громадянські, політичні, економічні, соціальні, культурні, екологічні права. Основні напрямки розвитку прав особи у державах соціальної демократії. Основні права дитини. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина за Конституцією України.</p>	3

<p>3.4. Загальне вчення про право</p> <p>Історична школа права. Концепція позитивізму у праві. Психологічна теорія походження права та інші. Об'єктивна необхідність права і його взаємозв'язок з політикою, економікою.</p>	3
<p>3.5. Правова система і система права. Система законодавства і систематизація законодавства</p> <p>Загальна характеристика галузей права: конституційного, адміністративного, цивільного, господарського, земельного, фінансового, екологічного, житлового, сімейного, сільськогосподарського, соціально-забезпечувального, кримінально-процесуального, цивільно-процесуального, господарсько-процесуального.</p>	3
<p><i>Змістовий модуль 4. Норми права. Правореалізація. Юридичні процеси.</i></p>	
<p>4.1. Норми права у системі соціальних норм</p> <p>Політичні норми. Норми громадських об'єднань (корпоративні норми). Технічні та естетичні норми. Релігійні норми. Соціальні норми як загальні правила поведінки людей у суспільстві, що зумовлені об'єктивними закономірностями і забезпечені різноманітними засобами соціального впливу.</p>	3
<p>4.2. Правотворчість</p> <p>Відмінність нормативно-правових актів від індивідуальних актів (актів застосування). Дія нормативно-правових актів у часі, просторі й за колом осіб. Чинність нормативно-правових актів. Пряма, зворотна, переживаюча дія нормативно-правових актів.</p>	3
<p>4.3. Правовий акт. Нормативно-правовий акт.</p> <p>Конституція — основний закон громадянського суспільства і держави. Види законів.</p>	3
<p>4.4. Правовідносини. Юридичні факти</p> <p>Правоздатність і дієздатність суб'єктів правовідносин. Правовідносини як форма існування й реалізації прав і обов'язків. Індивідуальний характер правовідносин. Забезпеченість правовідносин захистом державного примусу</p>	3
<p>4.5. Правовий статус особи, народу, держави</p> <p>Поняття права як загальносоціального явища. Держава і правовий статус особи. Суспільство, особа, держава.</p>	3

<p>4.6. Реалізація норм права. Правозастосування</p> <p>Використання норм права. Виконання приписів норм права. Дотримання норм права. Засоби забезпечення належної реалізації права. Застосування норм права як особлива форма його реалізації. Юридичні колізії і способи їх вирішення.</p>	3
<p>4.7. Тлумачення норм права</p> <p>Поняття і необхідність тлумачення права. Сутність тлумачення-з'ясування, тлумачення-роз'яснення.</p>	3
<p>4.8. Правова і правомірна поведінка. Правопорушення. Юридична відповідальність</p> <p>Обставини, що виключають юридичну відповідальність. Підстави звільнення від юридичної відповідальності. Необхідна оборона і крайня необхідність. Презумпція невинуватості як гарантія прав людини та громадянина. Юридична відповідальність і державний примус.</p>	3
<p>4.9. Законність. Правопорядок</p> <p>Конституційні гарантії законності. Суспільний та правовий порядок. Сутність правопорядку, його характерні риси. Структура, функції та принципи правопорядку. Взаємозв'язок правопорядку і законності. Законність, правопорядок і дисципліна.</p>	3
<p>4.10. Правосвідомість. Правова культура</p> <p>Правовий нігілізм, причини його виникнення, форми, вплив на стан режиму законності, реалізацію та забезпечення прав і свобод громадян. Правові погляди і принципи.</p>	3
<p>4.11. Правове регулювання і його механізм</p> <p>Правове регулювання як владний вплив держави з допомогою всіх юридичних засобів на суспільні відносини з метою їх розвитку.</p> <p>Індивідуальні юридичні приписи, правовідносини, акти реалізації норм права. Місце і роль держави у функціонуванні механізму правового регулювання відносин. Механізм правового регулювання як система засобів правового впливу на всі суб'єкти суспільного життя, формування їхньої правової поведінки.</p>	3

<p>4.12. Правові системи світу</p> <p>Іноземне законодавство, різновиди правових систем, римське та канонічне право - першопричини появи компаративістського (порівняльного) правознавства. Напрямки розвитку (школи) порівняльного права. Порівняльно-історичне, історико-філософське правознавство та "Вільне право". Порівняльне право як метод вивчення права і напрям сучасної юридичної науки. Значимість порівняльного правознавства для юридичної теорії і практики. Порівняльне правознавство як ефективний засіб забезпечення досконалості національного права.</p>	2
<p>Всього</p>	

7.2. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Теорія держави і права в системі суспільних наук		
1	Поняття юридичної науки. Співвідношення теоретичної та галузевої юриспруденції.	2
2	Методологічне значення теорії держави і права для правознавства. Предмет і методи дослідження.	2
Разом за змістовий модуль 1		4
Змістовий модуль 2. Теорія держави		
3	Основні теорії походження держави: теологічна, договірна, патріархальна, теорія насильства, органічна.	2
4	Держава як форма організації влади. Класифікація функцій держави: внутрішні і зовнішні.	2
5	Взаємозв'язок держави з партіями, громадськими організаціями, ЗМІ. Держава як центр політичної системи.	2
6	Форма правління, форма державного устрою, політичний режим: поняття, ознаки, приклади.	2
7	Система органів державної влади і їх функціонування. Принципи побудови державного апарату.	2
8	Формаційна та цивілізаційна типологія держав. Роль концепцій державного типу у теорії.	2
Разом за змістовий модуль 2		12

<i>Змістовий модуль 3. Права людини і громадянина. Правова система</i>		
9	Принципи правової держави. Соціальна держава в умовах глобалізації. Демократична модель влади.	2
10	Прямі та представницькі форми демократії. Плюралізм, легітимність і правова участь.	2
11	Гене́за прав людини. Система прав і свобод. Юридичні гарантії прав людини.	2
12	Співвідношення права і моралі, права і закону. Право як регулятор суспільних відносин.	2
13	Галузева побудова права. Система джерел права. Способи систематизації.	2
Разом за змістовий модуль 3		10
<i>Змістовий модуль 4. Норми права. Правореалізація. Юридичні процеси.</i>		
14	Звичай, мораль, релігійні норми та їх взаємозв'язок із правом.	3
15	Види правотворчості. Проблеми ефективності законодавчої діяльності.	3
16	Поняття нормативного акту. Закон і підзаконні акти. Проблема колізій.	3
17	Елементи правовідносин. Класифікація юридичних фактів. Правосуб'єктність.	3
18	Складові правового статусу. Конституційно-правовий статус суб'єктів публічного права.	3
19	Форми реалізації права. Застосування як спеціальна форма реалізації норм.	3
20	Офіційне і неофіційне тлумачення. Граматичний, логічний, системний методи.	3
21	Механізм юридичної відповідальності. Види правопорушень і юридичних санкцій.	3
22	Принципи законності. Співвідношення з дисципліною, порядком, стабільністю.	3
23	Правове виховання. Види правосвідомості. Феномен правового нігілізму.	3
24	Стадії і структура правового регулювання. Прийоми впливу норм на поведінку.	2
25	Вплив глобалізації на правові системи сучасного світу.	2
Разом за змістовий модуль 4		34
Всього		60

7.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Теорія держави і права в системі суспільних наук		
1	Відмінність між теоретичними, галузевими та прикладними юридичними науками.	6
2	Методи дослідження у теорії держави і права: характеристика та порівняння.	6
Разом за змістовий модуль 1		12
Змістовий модуль 2. Теорія держави		
3	Договірна теорія походження держави: зміст і сучасне значення.	6
4	Класифікація функцій держави: внутрішні та зовнішні функції.	6
5	Взаємодія держави з громадянським суспільством у демократичному устрої.	6
6	Форма правління: поняття, види, приклади.	6
7	Поняття та структура органів виконавчої влади як складової апарату держави.	6
8	Формаційний підхід до типології держав: характеристика і критика.	6
Разом за змістовий модуль 2		36
Змістовий модуль 3. Права людини і громадянина. Правова система		
9	Принцип верховенства права як засадничу рису правової держави.	6
10	Форми прямої демократії: референдум, народне вето, ініціатива.	6
11	Класифікація прав людини за поколіннями.	6
12	Відмінності між позитивним правом і природним правом.	6
13	Галузева структура системи права: публічне і приватне право.	6
Разом за змістовий модуль 3		30
Змістовий модуль 4. Норми права. Правореалізація. Юридичні процеси.		
14	Відмінності між нормою моралі і правовою нормою.	6
15	Стадії правотворчого процесу у демократичній державі.	6
16	Ієрархія нормативно-правових актів у правовій системі	6

	України.	
17	Види юридичних фактів і їх вплив на виникнення правовідносин.	6
18	Конституційно-правовий статус особи: структура і зміст.	8
19	Поняття дискреції в діяльності правозастосовних органів.	8
20	Офіційне тлумачення: види та суб'єкти.	8
21	Склад правопорушення як підстава юридичної відповідальності.	8
22	Законність як основа функціонування правової держави.	8
23	Рівні правосвідомості: індивідуальна, групова, суспільна.	8
24	Елементи механізму правового регулювання: норма, правовідносини, акти реалізації права.	8
25	Змішана правова система: приклад правової системи Індії та Ізраїлю.	8
Разом за змістовий модуль 4		88
Всього		166

7.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань

1. Аналіз правосвідомості та правової культури окремих соціальних груп (наприклад, старшокласників / студентів 1 курсу / пенсіонерів / держслужбовців) за результатами анкетування.

2. Порівняльна характеристика форм правління в різних країнах (монархія / республіка / змішані форми) з точки зору ефективності функціонування державного апарату.

3. Виявлення та аналіз правових звичаїв і традицій у різних регіонах України або світу, їх вплив на сучасне законодавство.

4. Складання таблиці етапів розвитку права: від звичаєвого до позитивного з зазначенням прикладів із правових систем різних країн.

5. Класифікація функцій держави за основними критеріями (внутрішні / зовнішні, основні / додаткові) з конкретними прикладами реалізації в історичному та сучасному контексті.

6. Аналіз теоретичних підходів до походження держави і права (теологічна, патріархальна, договірна, теорія насильства тощо) та критична оцінка їхньої актуальності у XXI столітті.

7. Моделювання правової системи у вигаданій державі, з визначенням джерел права, форми правління, принципів законодавства та механізмів правозастосування.

8. Огляд і порівняння правових сімей сучасності (романо-германська, англосаксонська, релігійна, традиційна) за критеріями: джерела права, система судоустрою, роль прецеденту.

9. Роль і значення законодавчої техніки в процесі правотворчості: аналіз прикладів нормативно-правових актів з точки зору їх структури, мови та юридичної визначеності.

10. Підготовка презентації про еволюцію понять “державна” і “право” у філософсько-правовій думці (від античності до сучасності).

11. Проходження курсів в якості елементів неформальної освіти.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

Практичні заняття проводяться у вигляді семінарів-практикумів з виконанням ситуаційних завдань — індивідуальних та в групах; лабораторних досліджень; конференцій; ділових ігор.

У разі дистанційного і змішаного навчання використовуються навчальна платформа Moodle Білоцерківського НАУ, онлайн-платформи ZOOM, Microsoft Team, Google Meet, електронна пошта, мобільні додатки.

9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з предмету «Теорія держави і права» включає тематичне оцінювання та модульний контроль.

Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні, практичні та контрольні роботи.

Поточний контроль за виконанням ІНДЗ здійснюється відповідно до графіку виконання завдання.

Модульний контроль проводиться у формі комп'ютерного тестування.

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам в електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі заліку за результатами поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання ІНДЗ та модульного контролю) і не передбачає обов'язкової присутності студентів. Результати заліку оприлюднюються в електронному журналі академічної групи до початку екзаменаційної сесії.

10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання лекційних занять не передбачено. На лекційних заняттях ведеться облік присутності здобувачів для контролю відвідуваності занять.

Оцінку на практичному занятті студент отримує за виконані розрахункові, лабораторні роботи, командні проекти, зроблені доповіді, презентації, есе, активність під час дискусій.

Під час модульного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести.

11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється за результатами поточного (практичні заняття, самостійна робота) та рубіжного (модульного) контролів за десятибальною шкалою – «1», «2», «3», «4» ... «10».

1 бал оцінювання (з заокругленням до цілого числа) відповідає 10 % правильних тверджень у разі усної відповіді, відповідей у тесті, виконаних завдань тощо.

Бали з модульного контролю нараховуються за виконання модульної контрольної роботи.

Відсутність студента на занятті («нб») у розрахунку середнього арифметичного значення (САЗ) приймається як «0».

Результати поточного оцінювання здобувача (за 10-бальною шкалою) виставляються в електронний журнал АСУ БНАУ і автоматично переводяться у 100-бальну шкалу відповідно до розподілу балів за окремі види робіт.

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти

Максимально можлива к-ть балів	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	Підсумковий контроль	Загальний бал
Залік	30	30	40	-	100
Іспит	30	20	20	30	100

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100- бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C		
64–74	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни використовується система інформаційних ресурсів: дидактичні, програмні, мережа Інтернет, бібліографічні, бібліотечні. Серед них нормативно-правова база (закони, постанови, положення, накази): сайти Міністерства освіти і науки України, інтернет-ресурси, періодичні видання, наукові праці професорсько-викладацького складу, тези та матеріали наукових конференцій.

Наочні засоби:

1. Мультимедійні презентації у програмах Microsoft Office Power Point, Canva.
2. Відеоматеріали з каналу Youtube та публічні відеолекції іноземною мовою в записі.
3. Роздавальні матеріали – табличні й схематичні основи, інфографіка тощо.
4. Засоби зворотного зв'язку – інтерактивна дошка Padlet, сайт для інтерактивних презентацій і голосування Mentimeter.
5. В умовах дистанційного навчання – застосунки платформи для відеоконференцій Zoom, Google Meet, освітня платформа BNAU MOODLE, Google Classroom.

Технічні засоби:

1. Дошка аудиторна,
2. Мебльоване навчальне приміщення,
3. Комп'ютерне обладнання (ПК/ноутбук + мультимедійний проектор),
4. Wi-Fi.
5. Мережа Інтернет.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

Бобровник С.В. Загальна теорія права: академічний курс. К.: Юрінком Інтер, 2021. 576 с.

Каткова Т.Г. Теорія держави і права : навчальний посібник у визначеннях і таблицях. К.: Право, 2020. 96 с.

Кельман М. С. Загальна теорія права : підручник. Херсон: ОЛДІ-плюс, 2020. 742 с.

Лісовський П.М., Лісовська Ю.П. Теорія права: стан і перспективи. К.: Університет «Україна», 2022. 208 с.

Петришин О.В. Загальна теорія права : підручник. К.: Право, 2021. 568 с.

Рабінович П.М. Основи теорії та філософії права: навч. посібник. Львів: Видавництво ЛОБФ «Медицина і право», 2021. 256 с.

Скакун О.Ф. Теорія держави і права: підручник. 4-е вид. К.: Алерта, 2021. 528 с.

Сухонос В.В. Теорія держави і права : підручник. К.: Університетська книга, 2023. 544 с.

Додаткова література

Терещук М.М. Дихотомія права та критерій «інтерес». Наукові перспективи. 2025. № 2(56). С. 1596-1606.

Терещук М.М., Росавіцький О.О. Критерії розмежування права на приватне та публічне: теоретичний аналіз. Наука і техніка сьогодні. Сер.: Право. 2025. № 2(43). С. 216-225.

Адреси сайтів в INTERNET

Офіційний веб-сайт Верховної Ради України <http://zakon.rada.gov.ua/>

Офіційний веб-сайт Конституційного суду України
<http://www.ccu.gov.ua/uk/index>

Офіційний сайт Ради Європи <http://www.coe.int/>

Офіційний сайт Європейського суду з прав людини
<http://www.echr.coe.int/echr>

Офіційний сайт Венеціанської комісії Ради Європи
<http://www.venice.coe.int/>

Офіційний сайт Європейського Союзу <http://europa.eu/>

Сайт Національної бібліотеки України ім.В.І.Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>

Сайт Національної Парламентської бібліотеки України
<http://www.nplu.kiev.ua/>

КУРСИ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

https://demcourse.theworkademy.com/en_gb/#intros

<https://study.ed-era.com/uk/courses/course/5142>

<https://ed-era.com/projects/eu-agreement/>

<https://study.ed-era.com/uk/courses/course/5147>

<https://study.ed-era.com/uk/courses/course/5150>